

Täysistunto

Tiistai 23.10.2018 klo 14.06—18.17

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyvistä laeista annetun hallituksen esityksen (HE 61/2018 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 61/2018 vp

Hallituksen esitys HE 104/2018 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 21/2018 vp

Toinen käsittely

Puhemies Paula Risikko: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

16.01 **Katja Taimela sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tällä hallituksen esityksellä Liikenteen turvallisuusvirasto, Viestintävirasto sekä Liikenneviraston tietyt toiminnot uudistettaisiin uudeksi virastoksi, Liikenne- ja viestintävirastoksi. Liikenneviraston jäljellä olevat tehtävät ja toiminnot tulisivat Väyläviraston tehtäväksi.

Se valiokuntakäsittely, joka tästä kyseisestä hallituksen esityksestä oli, johti siihen, että sosiaalidemokraatit, perussuomalaiset ja vasemmistoliitto joutuivat jättämään tähän vastalauseen, joka pitää sisällänsä hylyn. Ja koska lähetekeskustelussa ja ensimmäisessä käsittelyssä käytiin aika rapsakkaa keskustelua tästä aiheesta muuten, niin nyt ajattelin sitten pidättäytyä siinä, että luen tämän vastalausepohjan.

Perustelut tälle vastalauseelle:

”Voimme varmasti todeta, ettei eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalla riitä viisaus kertomaan, miten liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla virastotehtävät olisi tehokkainta järjestää. Sen sijaan voimme vaatia, että liikenne- ja viestintäministeriö pysyisi ne hallituksen esityksen muodossa huolella perustelemaan. Jaamme monen lausunnonantajien valitettavan huolen siitä, että korvaava malli hukkaa erityisesti Liikenneviraston asiantuntijatietoa, jota tullaan tarvitsemaan tulevissa tehtävissä jo päätetyn uuden liikenteenohjausyhtiön asiakkaana.”

”Sinällään kannatettava roolijako valvovan ja toimeenpanevan viraston välillä hukkuu hallituksen esityksessä kuvailuissa eri toimijoiden rooleista. Ministeriön eri virastot valvovat toisiaan ja neuvottelevat paikallisten toimijoiden kanssa yhtä aikaa liikennejärjestelmäsuunnittelun ja maankäytön saralla. Kokonaisvastuu toiminnasta ja kehittämisestä hukkuu nopeasti tässä mallissa. Sama omituinen tilanne on jo päätetyn liikenteenohjausyhtiön ja sen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

toistaiseksi ainoan asiakkaan, Väyläviraston, välillä, joita molempia ohjaa liikenne- ja viestintäministeriö.”

”Kannatamme valtion hallinnon tehostamista, valitettavasti tästä esityksestä ei välity, miten tämä tulisi käytännössä toteutumaan, viittaukset esiselvitystyöhön eivät perustele, miten juuri esitetty malli olisi toimivin tapa. Suurin osa tulopuolesta lasketaan erillisellä esityksellä perustetun liikenteenohjausyhtiön varaan, itse virastouudistuksen mahdollistamista säästöistä tai tuomista kustannuksista ei löydy kattavaa kokonaisarviota.”

”Tilannetta ei helpota annettu hallituksen täydentävä esitys, jolla virastouudistus erotettiin maakuntauudistuksen aikataulusta. Lakiteknisellä muutoksella maakuntien tehtävät siirrettiin ely-keskuksille ilman, että ely-keskuksiin olisi kohdennettu voimavaroja tehtävien hoitamiseen. Maakuntien tehtävät on tarkoitus palauttaa tehtäviin, kun samaan aikaan eduskunnassa käsiteltävä maakuntauudistuksen aikataulu ratkeaa.”

”Pidämme tätä moninkertaista lainsäädäntöä vaarallisena tapana säätää kokonaisen valtionhallinnon sektorin viranomaisten tehtävistä, kun samalla kiirehditään uudistusta vuodenvaihteen määräaikaan, ettei edes laintarkastusta ehditä tekemään. Nostamme esiin valiokunnan mietinnössäänkin arvosteleman heikon lainvalmistelun tason esityksessä ja edellytämme liikenne- ja viestintäministeriöltä parempaa valmistelua. Viimeksi ministeriön lainvalmistelun tasoon on puuttunut eduskunnan perustuslakivaliokunta lausunnossaan 2/2018.

”Yllä kuvatuista syistä esitys onkin syytä valmistella uudelleen ja tuoda perusteluiltaan ja vaikutusarvioinniltaan täydennettynä eduskunnan uudelleen käsiteltäväksi maakuntauudistuksen aikataulun selvityä.”

Edellä olevan perusteella esitän, että hallituksen esitykseen 61/2018 sisältyvät 1.—89. lakiehdotus ja hallituksen esitykseen 104/2018 sisältyvät 1.—60. lakiehdotus hylätään.

16.05 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Jo alkuunsa haluan tässä puheenvuoroni aluksi sanoa, että kannatan edustaja Taimelan tekemää hylkäysesitystä.

Toki historiani eduskunnassa on kuitenkin vasta noin kansakouluiässä — 7 vuotta — mutta täytyy sanoa, että tämä on ollut yllätyksiä täynnä. Kuinka ministeriö voi tuoda sellaisen lakipaketin, josta oikeusministeriö sanoo meille valiokuntakuulemisessa, että emme ole kerinneet tutustumaan näihin muutoksiin? Meidän olisi ollut valiokunnassa varmasti ihan kohtuullista esittää pykälämuutoksia, mutta jos ministeriön lakia osaavilla virkamiehillä ei ole siihen ollut mahdollisuutta, niin kuinka valiokunta kykenisi sitä tekemään? Yhdyin niihin perustuslakivaliokunnan moitteisiin, jotka esitteli edustaja Taimela tuossa äsken, että näin ei voi olla. Ei valiokunnalle — ei valiokunnan virkamiehille eikä valiokunnan kansanedustajille — voi sysätä sellaista taakkaa ja lain kirjaimen osaamista, että me kykenisimme parsimaan huonosti valmisteltuja lakiesityksiä.

Siksi on erittäin hyvä, että on vain tämä yksi esitys. Toivon todellakin, että eduskunta voisi pohtia uudelleen sitä, kuinka tätä lakia viedään. On erittäin hyvä, että tässä hylkäysesityksessä tuotiin juuri se tärkeä asia esille: maakuntauudistuksen aikataulun mukaisesti olisi kohtuullista viedä tätä esitystä eteenpäin.

16.08 Katja Taimela sd: Arvoisa puhemies! Koska tavallaan ihan ymmärrettävistä syistä, niin kuin omassa ensimmäisessä puheenvuorossanikin toin esille, lähetekeskustelu oli rapsakka ja viime viikolla ensimmäinen käsittely oli myös melko rapsakka, tänään nyt siten ei hirveästi ole puheenvuoroja tästä aiheesta edustajakollegoilla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2018 vp

Haluan tuoda vielä toisen kerran esiin sen, että kun mietintöluonnosta liikenne- ja viestintävaliokunnassa tästä virastouudistuksesta teimme, niin siellä viimeisenä kappaleena, kappaleena 9, on seuraavan kuuloinen kappale:

”Valiokunta kiinnittää huomiota lainvalmistelun laatuun. Alkuperäinen hallituksen esitys on tosin laaja, mutta vielä hallituksen täydentäväänkin esitykseen on jäänyt paljon korjattavaa. Tämä ilmenee yksityiskohtaisissa perusteluissa olevasta luettelosta lakiteknisistä ja teknisistä korjauksista. Valiokunta korostaa oikeusministeriön laintarkastuksen keskeistä merkitystä ja katsoo, että laintarkastuksen hyödyntämättä jättäminen saa tulla kyseeseen vain poikkeustapauksissa ja erityisistä syistä. Valiokunta kiinnittää liikenne- ja viestintäministeriön virkamiesjohdon huomiota lainvalmistelun tasoon ja pitää välttämättömänä, että ministeriö ryhtyy toimenpiteisiin lainvalmistelun parantamiseksi.”

Niin kuin sanoin viime viikollakin täällä salissa, arvoisat kollegat, tämä kaikki on todellakin valiokunnan mietintöluonnoksessa olevaa tekstiä. Toivon, että tämänkaltainen lainvalmistelun taso ei laajemmin laajene tähän taloon jatkossa.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.